

Els militars turcs es carreguen Erbakan

Necmettin Erbakan ha dimitit. L'exèrcit, erigit defensor de l'essència laica de Turquia i dels interessos dels EUA, inquiets per les aliances d'Erbakan amb l'Iran i Líbia, ha fet caure el govern dels islamistes.

L'experiència islamista a Turquia ha durat menys d'un any. L'agost de 1996, després d'intenses negociacions, el líder del Partit de la Prosperitat (Refah, islamista), Necmettin Erbakan, va formar un govern de coalició amb el Partit de la Justa Via (DYP, conservador), de l'ex-primera ministra Tansu Çiller. Deu mesos després, el temut polític va presentar la dimissió al president de la república, Suleyman Demirel, a causa de les pressions dels militars, erigits en defensors de l'essència laica de la república creada per Kemal Atatürk fa 74 anys.

"Qüestió de vida o mort". "Destruir l'integrisme és una qüestió de vida o mort per a Turquia", va declarar el mes d'abril el general Kenan Deniz, de l'Estat Major de l'exèrcit. Una frase que resumia la inquietud dels militars davant algunes decisions d'Erbakan. Els generals i oficials, d'orientació occidental, profundament laics i defensors de l'estratègic paper del país a l'OTAN, segueixen amb preocupació les temptacions del primer ministre d'establir aliances amb Líbia i l'Iran. Erbakan, a més, va prendre dues decisions que li van crear també l'enemistat dels Estats Units, va viatjar a Trípoli, on va abraçar el maleït líder libí Muammar al-Gaddafi, i a Teheran, per signar un important contracte de gas amb el president iranià, Haixemi Rafsandjani.

Al mateix temps que parlava de la solidaritat islàmica, Erbakan posava en dubte la validesa de

l'acord de cooperació militar amb Israel, que tantes tensions va crear al Pròxim Orient, en especial en els medis propers al president siri, Hafez el-Assad, que va acostar-se a Teheran i Bagdad. Un acord, però, ben vist pels militars i els Estats Units.

En el pla intern, Erbakan mostrava signes de moderació, per complaure els seus aliats laics del Partit de la Justa Via. Però mentre Erbakan parlava de lliure mercat i de democràcia, en les localitats governades pel Refah des de les eleccions municipals de 1994, els alcaldes intentaven afavorir la pràctica moral de l'islamisme, prohibint les begudes alcohòliques i subvencionant les escoles coràniques, mesures que feien trontollar un dels pilars, el laïcisme, sobre el que es va crear l'estat modern turc que va enterar l'imperi otomà.

Els medis diplomàtics occidentals d'Ankara asseguren que els militars van acomplir l'encàrrec dels Estats Units, que no podien permetre que un dels seus millors aliats es convertís a l'islamisme. Més que témer l'islamisme, amb el qual els nord-americans hi conviuen satisfets en molts llocs (Aràbia Saudita), sembla que els feia por la inestabilitat que podrien crear a la zona les agosarades aliances de Necmettin Erbakan amb l'Iran i Líbia, dos règims condemnats per Washington.

Una vegada caigut, Erbakan s'ha quedat aïllat i fins i tot Çiller n'ha pagat les conseqüències. L'ex-primera ministra ha perdut alguns diputats, que s'han passat

ARXIU / EFE

al Partit de la Mare Pàtria (ANAP, conservador), que dirigeix Mesut Yilmaz. "És una decisió antidemocràtica que fomenta el transfuguisme", va declarar Çiller, referint-se a la decisió del president de designar Yilmaz per formar govern. "Hem actuat d'acord amb la Constitució", va replicar el president Demirel.

La tasca de Yilmaz no serà fàcil perquè està en minoria en un parlament dominat per seguidors de Refah. De moment, no ha aconseguit que Çiller acceptés formar part d'un govern de coalició laic, fet contra els islamistes. Una proposta que Çiller no va veure clara per una raó: l'anterior experiència de conviure amb Yilmaz, el 1996, va ser un fracàs que va obrir les portes a Erbakan.

Necmettin Erbakan. L'ex-president de Turquia, moderat en política interior, va gosar desafiar, des de la posició estratègica d'aquest estat, la col·laboració amb els Estats Units.

Antoni Castel